

Hammarlands kommuns bestämmelser för grundskolan

SKOLSTADGA

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	TILLÄMPNINGSSOMRÅDE	1
2	ALLMÄNT	1
3	DISTRIKT	1
	3.1	Lågstadieskola
	3.2	Högstadieskola
	3.3	Specialundervisningen.
	3.4	Sjukhusundervisning.
	3.5	Undervisning för syn eller hörselskadade
	
	3.6	Undervisning i hemmet
	3.7	Skolgång i främmande kommun
4	UNDERVISNING	3
	4.1	Kommunalt utbildningsprogram
	4.2	Arbetsplan och lärarregister
	4.3	Timresursen
	4.4	Kommunalt språkprogram
	4.5	Livsåskådningskunskap
5	UNDERVISNING ORDNAD AV SÖDRA ÅLANDS HÖGSTADIEDISTRIKT	5
	5.1	Gemensam ämneslärare
	5.2	Specialundervisning
6	Lärarnas avtalsenliga fortbildning	6
	6.1	Kommunalförbundet Södra Ålands Högstadieskolor
	6.2	Ersättande fortbildning
	6.3	Distriktsmöte
7	FÖRVALTNINGEN	7
	7.1	SKOLNÄMNDEN
		7.1.1 Sammansättning
		7.1.2 Uppgifter.
	7.2	Sammanträden
	7.3	Föredragning och protokoll
	7.4	Expeditioner
	7.5	Intagning av elever
	7.6	Elevers ledighet
	7.7	Disciplinära åtgärder mot en elev
	7.8	Val av främmande språk
	7.9	Ekonomi
	7.10	Kostnadsfördelning
	7.11	Skolhälsovård
	7.12	Skolpsykolog
	7.13	Läromedelscentral
	7.14	Förbundskansli

8	TJÄNSTEINNEHAVARE		10
	8.1	Föreståndare.	11
	8.2	Lärarkåren.	11
	8.3	Lärartjänster.	12
	8.5	Elevassistenter.	13
	8.6	Övriga tjänster och befattningar.	13
	8.7	Personalutbildning	13
	8.8	Delegering av beslutanderätt.	13
9	SKOLSKJUTS		14
	9.1	Ordnandet av skolskjuts till och från skolan	14
	9.2	Skjutsberättigad	15
	9.3	Uppmätning av sträcka	15
	9.4	Farlig väg	15
	9.5	Ansträngande skolväg	15
	9.6	Tillfällig skjuts vid skada	15
	9.7	Skjuts till uppsamlingsplats	15
	9.8	Skjuts vid stödundervisning	15
	9.9	Skjuts till elev- och ungdomsklubbar	16
	9.10	Skjuts för hörsel eller synskadade	16
	9.11	Skjuts till specialklass eller träningsundervisning	16
	9.12	Väntan på skolskjuts	16
	9.13	Inkvartering	16
	9.14	Försel	16
	9.15	Understöd för skjutsning och ledsagning	16
	9.16	Skjuts för icke skjutsberättigade	16
	9.17	Skjutsning till annan kommuns skola.	16
	9.18	Skjutsning från annan kommun.	17
	9.19	Skolskjuts till sjukhus	17
	9.20	Övriga skoltransporter under arbetsdagen.	17
	9.21	Övriga skolresor.	17
	9.22	Skolskjuts direktiv	17
	9.23	Ändring.	17
10	MEDBORGARINSTITUTET		17
	10.1	Medborgarinstitutet	17
11	SÄRSKILDA BESTÄMMELSER		18
	11.1	Försöksverksamhet	18
	11.2	Ändringar i grundskolelag och förordning	18
	11.3	Ändringar i stadgan	18
	11.4	Övergångsstadgande	18
12	IKRAFTTRÄDANDE		18
	12.1	I kraftträdande och stadgor som upphävs.	18

SKOLSTADGA

för

Hammarlands kommun

Godkänd av kommunfullmäktige den / 1996

1 TILLÄMPNINGSSOMRÅDE

Vid ordnandet av kommunens grundskoleväsen iakttages, utöver vad som i övrigt stadgats och föreskrivits, bestämmelserna i denna skolstadga.

2 ALLMÄNT ¹

Kommunen förväntar sig att all verksamhet skall utgå ifrån att alla elever har rätt att utvecklas efter sina egna förutsättningar. Verksamheten skall genomsyras av ett demokratiskt arbetssätt som stimulerar till delaktighet och ansvar.

3 DISTRIKT

Distrikten för grundskolan är följande:

3.1 Lågstadieskola

Hammarlands distrikt. Distriktet omfattar åk 1-6 i kommunen. I distriktet arbetar en lågstadieskola² med sex (6) årskurser. Den belägen i Näfsby by på tomt nr 3 15. Skolan benämns Näfsby skola.

3.2 Högstadieskola

Södra Ålands Högstadiedistrikt. Högstadieundervisningen, som är förlagd till Kyrkby högstadieskola, upprätthålls av kommunalförbundet Södra Ålands högstadiedistrikt. Distriktet är gemensamt för områdets kommuner - Eckerö, Hammarland, Jomala, Lemland och Lumparland - och förvaltas av kommunalförbundet Södra Ålands högstadiedistrikt. (Benämns i fortsättningen "högstadiedistriktet" eller "SÅHD")

3.3 Specialundervisningen.

För elever som har svårigheter att följa den ordinarie undervisningen i grundskolan ordnas vid behov specialundervisning. (Samordnad specialundervisning, anpassad undervisning eller träningsundervisning.) Specialundervisningen förvaltas av högstadiedistriktet.

Den lokala skolnämnden avgör dock ärende som rör elever i åk 1-6 då det gäller intagning i eller överföring till anpassad undervisning eller träningsundervisning. Likaså avgör den lokala skolnämnden om elev i åk 1-6 skall överföras från anpassad- eller träningsundervisning³ till annan

undervisning.

Anpassad undervisning i specialklass är förlagd i Kyrkby högstadieskola eller i någon lågstadieskola i distriktet.

En specialklass för anpassad undervisning kan bestå av elever från såväl låg- och högstadiet. Vid tillräckligt elevantal kan en skild undervisningsgrupp för elever i åk 1-6 och 7-9 inrättas.

⁴Elev som är i behov av anpassad undervisning kan även överförs till denna inom den vanliga klassens ram. Eleven kan överföras till undervisning enligt anpassad läroplan i ett eller flera läroämnen.

⁵Överföring till träningsundervisning sker på basen av läkarutlåtande.

Träningsundervisningen ⁶anordnas centralt för fasta Åland och är förlagd i Kyrkby högstadieskola.

Träningsundervisningen ordnas i enlighet med högstadiedistriktets grund- och skolstadga, läroplanen och arbetsplanen för Kyrkby högstadieskola.

3.4 Sjukhusundervisning.⁷

För läropliktigt barn som vårdas på sjukhus eller är långvarigt sjuk i hemmet skall grundskoleundervisning anordnas om det är möjligt med hänsyn till barnets hälsa och andra omständigheter. Skolan kan inbegära läkarintyg över barnets sjukdom.

Undervisningen ges i första hand av elevens klasslärare eller någon annan lärare.

Initiativet till sjukhusundervisningen eller undervisningen i hemmet tas i första hand av vårdnadshavaren och i andra hand av elevens klasslärare.

3.5 Undervisning för syn eller hörselskadade

Vid behov ordnar skolnämnden⁸ särskild undervisning för hörsel- eller synskadade elever.

3.6 Undervisning i hemmet

Läropliktigt barn skall genomgå grundskola eller erhålla motsvarande undervisning i hemmet. Undervisas läropliktigt barn i hemmet skall skolnämnden skriftligen underättas om detta senast i samband med inskrivningen till skolan. I slutet av varje termin skall barnets framsteg prövas av någon av skolans lärare som skolnämnden⁹ utser. Skolnämnden kan ge närmare anvisningar om hur barnets framsteg skall prövas.

3.7 Skolgång i främmande kommun¹⁰

Elever kan på ansökan få skolgången i främmande kommun bekostad enligt de grunder som landskapsstyrelsen utfärdar för kostnad per elev. Kommunen

erlägger inte kostnader för elevtransporter till den främmande kommunen.

Grundprincipen är att elever bosatta i kommunen skall fullgöra sin skolgång i sitt skoldistrikt. Elev som påbörjat sin skolgång i främmande kommun och sedan flyttar till Hammarlands kommun kan på ansökan få fortsätta sin skolgång i den kommun den flyttat ifrån.

Ansökningar på andra grunder¹¹ bör åtföljas av välgrundade motiveringar och utredningar från läkare eller skolpsykolog.

Ansökan om att få gå i främmande kommuns skolor skall inlämnas skriftligen till skolnämnden senast vid den årliga inskrivningen.

4 UNDERVISNING

4.1 Kommunalt utbildningsprogram¹²

Grundskolelagens och kommunens egna mål för grundskolan och tillvägagångssättet för att uppfylla läroplanens mål samt hur kommunens skolutveckling skall äga rum kan¹³ anges i ett av kommunfullmäktige antaget utbildningsprogram. Utvecklingsprogrammets längd kan högst omfatta en tid motsvarande fullmäktiges mandatperiod. Initiativ till uppgörande av ett kommunalt utbildningsprogram kan tas av skolnämnden. Hem och skolföreningen ges möjlighet att avge utlåtande över skolnämndens förslag till utbildningsprogram

4.2 Arbetsplan och lärarregister¹⁴

Skolans arbetsplan uppdelas i en organisatorisk del och i en textdel. Lärar- och skolregistret tillhör i sin helhet den organisatoriska delen.

Skolföreståndarens organisatoriska planering av läsåret - arbetsordningar, lärarens arbetsmängd, avlöning och specialuppgifter, elevklubbar, läroböcker, lektionstider m.m - inlämnas årligen till skolnämnden, efter skolstarten, inom september¹⁵ månad, på godkända formulär.

Skolföreståndaren skall under läsårets gång kontinuerligt samarbeta med lärarkollegiet vid uppgörandet av arbetsplanen.

Skolföreståndarens förslag till hur verksamheten skall bedrivas, dess syfte samt hur läroplanens mål och kommunens utbildningsprogram, på lång och kort sikt, skall förverkligas skall utförligt beskrivas i arbetsplanens textdel. Arbetsplanens textdel skall årligen inlämnas till skolnämnden senast den 10.4 om inte annat överenskomms.¹⁶

Skolnämndens kan ge närmare anvisningar om innehållet och hur den årliga arbetsplanen skall uppgöras.

4.3 Timresursen

Skolan får för allmänundervisningen, särskilda uppgifter, stödundervisning, elevhandledning, elevvård och klubbverksamhet använda den timresurs som

stadgas i grundskoleförordningens 35, 36, 38 och 40 paragraf.

Skolans föreståndare skall i god tid under vårterminen, tillsammans med lärarna planera användningen av skolans timresurs.

Om skolan önskar bedriva undervisning med viss inriktning på något annat språk än svenska skall skolan, under vårterminen senast den 10.4, uppgöra ett förslag till skolnämnden till hur denna undervisning skall bedrivas varefter skolnämnden besluter om huruvida en ansökan om tillstånd skall inlämnas till landskapsstyrelsen. Om tillståndet beviljas erhåller skolan en utökad timresurs i enlighet med grundskoleförordningens 38§, 1 mom, 2 punkten.

Om skolnämnden¹⁷ önskar fördela, alla eller en del av, de i grundskoleförordningen nämnda timmarna skall nämnden besluta om detta senast inom februari månad. I annat fall äger skolans föreståndare rätt att använda dessa timmar såsom skolans egna. Anser skolföreståndaren att det föreligger särskilda skäl för en kommunal utökning av timresursen skall en framställning härom tillställas skolnämnden senast i samband med budgetens uppgörande för det aktuella året.¹⁸

4.4 Kommunalt språkprogram.¹⁹

Språkprogram läsåret 1996/1997²⁰

Engelska språket är obligatoriskt undervisningsämne från årskurs 3. Finska språket är valbart undervisningsämne från årskurs 5.

Elever som inte väljer finska skall under motsvarande tid läsa svenska, engelska eller matematik i befintliga eller särskilda undervisningsgrupper.

Språkprogram fr.o.m läsåret 1997/1998

Som frivilliga språk erbjuder kommunen undervisning i finska, tyska och franska.

Undervisningen i de frivilliga språken finska, tyska och franska börjar från årskurs fyra (4).

De frivilliga språken skall ha en timplan om totalt sex (6) veckotimmar på lågstadiet.

Undervisningsgrupp i frivilliga språk kan bestå av elever från olika årskurser och från andra kommuners lågstadieskolor inom Södra Ålands Högstadiet distrikt. Skolnämnden kan besluta att undervisningen förläggs till någon annan skola inom södra Åland.

Undervisningen i engelska är obligatorisk och börjar tidigast i årskurs två (2) och senast i årskurs tre (3).

Undervisningen i engelska skall ha en timplan om totalt åtta (8) veckotimmar.

4.5 Livsåskådningskunskap.

Elev som befriats från grundskolans allmänna religionsundervisning skall

erhålla undervisning i livsåskådningskunskap, om inte vårdnadshavaren ordnar undervisning på annat sätt.

Vårdnadshavaren skall senast vid läsårets början meddela skolans föreståndare om förenämnda befrielse. Ges undervisning i livsåskådningskunskap i skolans regi omfattar undervisningen lika många veckotimmar som religionsundervisningen ges. Undervisningsgrupp kan bestå av elever från olika årskurser och från andra kommuners grundskolor inom Södra Ålands Högstadiedistrikt. Skolnämnden kan besluta att undervisningen förläggs till någon annan skola inom södra Åland.

5 UNDERVISNING ORDNAD AV SÖDRA ÅLANDS HÖGSTADIEDISTRIKT

5.1 Gemensam ämneslärare

I en del ämnen kan det vara till fördel att anlita lärare som har hela eller en del av sin tjänstgöring förlagd till lågstadieskolorna i Södra Ålands Högstadiedistrikt. De gemensamma lärarna anställs och administreras av Södra Ålands Högstadiedistrikt. Lärarnas arbete organiseras och fördelas av Kyrkby högstadieskolas rektor i samråd med skolornas föreståndare. Senast 31.3²¹ ger föreståndarna uppgifter till högstadieskolans rektor om behovet av undervisningstimmar för inkommande läsår.

Lärare som är ordinarie anställd av högstadiedistriktet och som innehar en tjänst för lågstadiet skall få sin undervisningsskyldighet fylld inom sin ämneskompetens om inte annat överenskommes med berörd lärare.

Förbundsstyrelsen äger rätt att i samarbete med kommunens skolnämnd besluta om tjänstgöringen i medlemskommunerna för dessa lärare. När gemensam lärartjänst blir vakant äger den enskilda skolan rätt²² att meddela högstadiedistriktet att man önskar handha undervisningen själv.

5.2 Specialundervisning²³

Högstadiedistriktet disponerar och fördelar låg- och högstadiets timresurs för specialundervisning samt anställer erforderligt antal speciallärare.

Specialundervisningstimmarna fördelas enligt följande:

- 5.2.1 Varje kommuns timantal, utgående från grundskoleförordningens 39²⁴ §, utreds årligen av förbundskansliet. Kommunernas procentuella andel av distriktets totala specialundervisningstimmar utreds och ligger till grund för kommunernas överföring av timmar till den gemensamma specialundervisningen.
- 5.2.2 Den gemensamma specialundervisningen består av samordnad specialundervisning för Kyrkby högstadieskolas elever och i regel två specialklasser för anpassad specialundervisning. Utgående från kommunens procentuella andel av distriktets timantal överför

kommunen tillräckligt med specialundervisningstimmar till den gemensamma specialundervisningen.²⁵

- 5.2.3 Träningsundervisningens timresurs är i enlighet med stadgandena i 39²⁶ § vad gäller elever med elvaårig läroplikt.
- 5.2.4 De specialundervisningstimmar som kommunen själv disponerar används utgående från elevernas behov. Behovet utreds av skolans klasslärare i samråd med respektive speciallärare. Skolpsykologen bistår vid behov med utredningar.

Speciallärarna utplaceras skolvis så att behovet av ambulering blir minsta möjliga. En strävan är att respektive speciallärare enbart skall tjänstgöra i en eller två av distriktets skolor.

Speciallärarna deltar inom ramen för sin samplanering i de samplaneringsmöten som ordnas på de skolor där de tjänstgör. Högstadieskolans rektor sammankallar minst en gång per termin till ett gemensamt speciallärmöte.

6 Lärarnas avtalsenliga fortbildning

6.1 Kommunalförbundet Södra Ålands Högstadiestrikt

Högstadiestriktet anordnar och administrerar lärarnas avtalsenliga fortbildning om annat inte överenskommes.

6.2 Ersättande fortbildning

Lärare som utanför skoltid deltar i annan än i avtalet nämnd kompletteringsutbildning eller fortbildning vars innehåll är till nytta för skolarbetet får med skolföreståndarens samtycke ersätta den avtalsenliga fortbildningen.

6.3 Distriktsmöte²⁷

Skoldirektören sammankallar till Distriktsmöte. I dessa möten deltar Kyrkby högstadieskolas rektor och skolföreståndarna i distriktet. Till distriktsmöten kan även skoldirektören kalla eller inbjuda andra personer.

Distriktsmöten har till uppgift att främja samarbetet mellan distriktets skolor och att behandla samt ange lösningar på gemensamma skolfrågor. Frågor som skall behandlas är bl.a:

- 6.3.1 Läroplanens tillämpning.
- 6.3.2 Skolutveckling.
- 6.3.3 Utvärdering av verksamheten
- 6.3.4 Kommunalt utbildningsprogram.
- 6.3.5 Språkprogram.²⁸
- 6.3.6 Skolstadgorna.
- 6.3.7 Informationsteknologi.

- 6.3.8 Gemensamma utlåtanden.²⁹
- 6.3.9 Framställningar om ändringar i grundskolelagstiftningen och läroplanen.
- 6.3.10 Gemensamma ämneslärare.
- 6.3.11 Specialundervisningen.
- 6.3.12 Lärarfortbildning och utbildningsplaner.
- 6.3.13 Lärarvikarie tjänst.³⁰
- 6.3.14 Gemensamma skolskjutsar.
- 6.3.15 Läsårets arbetstider.
- 6.3.16 Övriga frågor.

7 FÖRVALTNINGEN

7.1 SKOLNÄMNDEN

7.1.1 Sammansättning.³¹

Kommunens skolnämnd omfattar sammanlagt sju (7) medlemmar. För varje medlem i skolnämnden utses en personlig ersättare.

Om skolföreståndaren inte är invald som medlem i skolnämnden är skolföreståndaren skyldig, om skolnämnden inte annorlunda besluter, att närvara i egenskap av sakkunnig vid skolnämndens sammanträde. Skolföreståndaren äger yttranderätt.

Skolnämnden äger rätt att kalla andra sakkunniga.

7.1.2 Uppgifter.³²

Skolnämndens huvudsakliga uppgift är att tillse att målen för grundskolan förverkligas och att grundskolan utvecklas samt ansvarar för att verksamheten vid behov utvärderas.

Skolnämnden leder och övervakar verksamheten, följer skolans undervisning och övriga verksamhet samt kan ta initiativ till uppgörande av kommunalt utbildningsprogram.

Skolnämnden har till uppgift att, utöver vad som i övrigt är stadgat eller bestämt:

- 7.1.2.1 Utfärda bestämmelser, direktiv och anvisningar för den verksamhet och personal som underlyder nämnden.
- 7.1.2.2 Bereda ärenden rörande kommunens skolväsen som skall handläggas av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.
- 7.1.2.3 Övervaka att skolornas ekonomi handhas enligt gällande bestämmelser.

- 7.1.2.4 Årligen utarbeta ett förslag till budget.
- 7.1.2.5 Ansvara för att skolskjuts ordnas för eleverna.
- 7.1.2.6 Godkänna skolans arbetsplan.
- 7.1.2.7 Godkänna ordningsregler för skolan efter att hem och skolaföreningen avgivit utlåtande.
- 7.1.2.8 Avge utlåtanden i ärenden som rör grundskolans verksamhet.
- 7.1.2.9 Fastställa semesterordningar.
- 7.1.2.10 På begäran avge förslag till verksamhets- och ekonomiplan för skolväsendet.
- 7.1.2.11 Avge verksamhetsberättelse till kommunstyrelsen.
- 7.1.2.12 Vid behov ordna möten med de anställda.

7.2 Sammanträden³³

Skolnämndens sammanträden hålls på kallelse av ordföranden eller då denne har förfall, av viceordföranden.

Med möteskallelse skall i regel³⁴ följa en föredragningslista med redogörelse för de ärenden som skall behandlas.

Utöver skolnämndens medlemmar och sakkunniga erhåller kommunstyrelsens ordförande, kommundirektören och kommunstyrelsens representant kallelse och föredragningslista till sammanträde.

Medlem som är förhindrad att delta i sammanträde meddelar och informera själv sin ersättare.³⁵

7.3 Föredragning och protokoll

Ärenden avgörs på föredragning av skoldirektören.

Då föredragande är frånvarande, jävig eller nämnden av annan orsak så beslutar kan ärendena föredras av föreståndaren, högstadiedistriktets ekonomichef eller avgöras på basen av ordförandens redogörelse.

Som nämndens sekreterare fungerar skoldirektören. Då skoldirektören är frånvarande förs protokoll av dennes vikarie, föreståndaren, högstadiedistriktets ekonomichef eller annan av nämnden utsedd person.

Kopia på skolnämndens protokoll tillställs skolan, skolnämndens ordförande och kommunstyrelsen, högstadiedistriktets ekonomichef samt frånvarande medlemmar eller sakkunniga.

7.4 Expeditioner

Skolnämndens expeditioner skall undertecknas av skolnämndens ordförande och skoldirektören.

Protokollsutdrag, följebrev till protokollsutdrag, översändande av statistiska redogörelser och uppgifter eller andra begärda uppgifter som godkända

verksamhetsplaner, arbetsplaner o.dyl. samt expeditioner med anledning av ärendens beredning kan undertecknas enbart av skoldirektören. Tjänstgöringsintyg med bedömning undertecknas av skoldirektören och föreståndaren. Övriga intyg undertecknas av skoldirektören.

7.5 Intagning av elever

Intagningen av elever i årskurs ett äger rum genom att elever inskrivs efter en offentlig kungörelse. Förfaringssättet för övrig elevintagning bestämmer skolföreståndaren.

7.6 Elevs ledighet

Elev kan på vårdnadshavarens skriftliga ansökan beviljas ledigt från skolarbetet.

Klassläraren kan bevilja ledighet för högst två (2) skoldagar i följd och skolföreståndaren för högst tio (10) skoldagar i följd. Längre ledigheter avgörs av skolnämnden.

7.7 Disciplinära³⁶ åtgärder mot en elev

Elevens lärare skall föra ett eget register över elever som visas ut ur klassen. Elever som erhåller kvarsittning skall av elevens lärare antecknas i ett för skolan gemensamt register. När elev / elever lämnar Näfsby skola skall skolföreståndaren tillse att registren förstörs.

7.8 Val av främmande språk

Skolan ordnar så att elevernas vårdnadshavare informeras om och ges möjlighet att välja ett frivilligt språk från kommunens språkprogram.

7.9 Ekonomin

Kommunstyrelsen handhar den ekonomiska förvaltningen för skolväsendet innefattande bl.a rekvisition av understöd samt kassaförvaltning, utbetalning, bokföring och redovisning.

7.10 Kostnadsfördelning

Kostnaderna för av högstadiedistriktet anställda gemensamma lärare fördelas i samband med SÅHD:s bokslut i proportion till antalet veckotimmar inom de olika kommunerna.

7.11 Skolhälsovård

Skolhälsovården handhas av Ålands Hälso- och Sjukvård³⁷ i samverkan med skolan.

7.12 Skolpsykolog³⁸

Högstadiedistriktet är huvudman och arbetsgivare för en gemensam skolpsykologtjänst med kommunalförbundet Norra Ålands Högstadiedistrikt. Kostnaderna fördelas i enlighet med kommunalförbundets grundstadga.

Skolpsykologens arbete i Södra Ålands Högstadiedistrikts skolor organiseras i samarbete med föreståndarna, högstadieskolans rektor och skolpsykologen.

7.13 Läromedelscentral

Kommunen deltar i upprätthållandet av landskapets läromedelscentral. Villkoren fastställs genom avtal mellan kommunen och landskapsstyrelsen.

7.14 Förbundskansli

Kommunalförbundet Södra Ålands högstadiedistrikt upprätthåller ett förbundskansli samt är huvudman och arbetsgivare för dess personal.

Förbundskansliet betjänar såväl kommunalförbundet som medlemskommunerna. Förbundskansliet handhar beredningen och verkställandet av de ärenden som hör till skolnämndens behörighet.

8 TJÄNSTEINNEHAVARE

8.1 Föreståndare.

Näfsby skola har en egen föreståndare. Föreståndaren har, utöver vad som i lag eller förordning är stadgat, till uppgift att:

- 8.1.1 Främja trivsel och samarbete.
- 8.1.2 Aktivt sträva till att verksamheten utvecklas.
- 8.1.3 Peka på målsättningen för skolans verksamhet och leda arbetet mot att målen förverkligas.
- 8.1.4 Planera verksamheten.
- 8.1.5 Tillse att skolnämndens och andra myndigheters beslut efterföljs.
- 8.1.6 Ansvarar för att skolnämnd, skol- och kommunkansli, lärare, personal, elever och vårdnadshavare ges riktig och erforderlig information om skolverksamheten.
- 8.1.7 På skolnämndens eller skoldirektörens kallelse delta i möten.
- 8.1.8 Ansvarar för att till kommunkansliet meddela om timmar och övriga prestationer som utgör grund för avlöningen.
- 8.1.9 Vara förman för skolans lärare och övriga personal.
- 8.1.10 Till förbundskansliet ge erforderliga uppgifter/förslag till budget och till eventuell ekonomi- och verksamhetsplan samt andra för skolverksamheten behövliga uppgifter. Skolans budgetförslag inlämnas till förbundskansliet senast 15.6.³⁹ om inte annan tidpunkt överenskommes. Föreståndare följer och tillser att budgeten förverkligas och att inköpen sker ekonomiskt samt fullgör andra uppgifter i anslutning till skolans ekonomi i enlighet med

- 8.1.11 kommunens gällande anvisningar.
- 8.1.11 Leda skolans elevvårdsarbete, främja samarbetet med hemmen och övriga samarbetspartner.
- 8.1.12 Bistå skolnämnden med uppgörandet av skolskjutsar samt uppföljningen av dessa.
- 8.1.13 Övervaka skolfastigheten, inventarierna och skolgården
- 8.1.14 Utföra övriga uppgifter som ankommer på skolföreståndare.

8.2 Lärarkåren.

Lärarkåren sammankallas av föreståndaren som utser någon att föra protokoll. Lärarkåren har till uppgift att utöver vad som i övrigt är stadgat eller bestämt:

- 8.2.1 Arbeta för trivsel och samarbete inom skolan.
- 8.2.2 Aktivt sträva till att verksamheten utvecklas.
- 8.2.3 Aktivt sträva till att grundskolans mål uppfylls.
- 8.2.4 Tillsammans med skolföreståndaren planera verksamheten.
- 8.2.5 Deltaga i den gemensamma verksamheten.
- 8.2.6 Utvärdera verksamheten.
- 8.2.7 Ta initiativ till och utveckla samarbetet med hemmen.
- 8.2.8 Besluta om utdelning av stipendier.
- 8.2.9 Tillsammans med skolföreståndaren uppgöra förslag till anslag som borde intas i budgeten och verkställa de anslag som i budgeten reserverats för skolan.

8.3 Lärartjänster.⁴⁰

Skolnämnden är berättigad att i enlighet med grundskoleförordningens beräkningar, § 36, anställa erforderligt antal lärare och timlärare.

8.4 Lärare

Lärare åligger, utöver vad som i denna stadga, lag eller förordning är stadgat, att:

- 8.4.1 Undervisa och fostra eleverna.
- 8.4.2 Följa läroplanen, kommunens beslut om skolan samt skolnämndens och skolföreståndarens anvisningar.
- 8.4.3 Planera och noggrant förbereda sig för lektioner.
- 8.4.4 Arbeta för trivsel och samarbete inom skolan.
- 8.4.5 Aktivt sträva till att verksamheten utvecklas.
- 8.4.6 Aktivt sträva till att grundskolans mål uppfylls.
- 8.4.7 Verka för ett gott samarbete med hemmen och vårdnadshavaren och rådgöra med denne i frågor rörande undervisning och fostran.
- 8.4.8 Bemöta eleverna vänligt och rättvist.
- 8.4.9 Genom undervisningen främja utvecklingen av elevens självkänsla, sporra eleverna till självstudier och leda dem till samarbete.
- 8.4.10 Övervaka elevernas uppförande i skolan,
- 8.4.11 Vid behov taktfullt tillrättavisa elev.

- 8.4.12 Använda och utveckla undervisningsformer och arbetssätt som är lämpliga för att uppfylla grundskolelagens och kommunens mål för grundskolan.
- 8.4.13 Utföra utvärdering beslutad av skolföreståndaren, skolnämnden och landskapsstyrelse.
- 8.4.14 Utföra stadgad betygssättning.
- 8.4.15 Övervaka eleverna innan skolan börjar och efter dess slut, på rasterna, vid elevernas skolmåltider och därvid undervisa dem i gott bordsskick.
- 8.4.16 Föra dagbok eller dokumentera sin planering enligt skolnämndens eller skolföreståndarens anvisningar.
- 8.4.17 Ge skolnämnden eller skolföreståndaren begärda uppgifter.
- 8.4.18 Vid olycksfall taga vård om elev och vid behov ordna hjälp av hälsovårdare och läkare.
- 8.4.19 På föreståndarens uppdrag handha även annan lärarens uppgifter på grund av oförutsett hinder.
- 8.4.20 Delta i samplanering, möten sammankallade av skolnämnden, skoldirektören eller skolföreståndaren.
- 8.4.21 Utföra övriga på lärare ankommande uppgifter.

Lärare som förordnats till specialuppgifter skall utföra dess enligt avtal och skolföreståndarens och/eller skolnämndens anvisningar.

8.5 Elevassistenter.⁴¹

Föra att bistå handikappade elever kan, i enlighet med utfärdade läkarintyg och med de anslag som upptagits i budgeten, elevassistenter anställas. En framställning om anställande av elevassistent skall inlämnas till skolnämnden vid budgetens uppgörande för det aktuella året.

8.6 Övriga tjänster och befattningar.

Vid Näfsby skola kan finnas tjänster och befattningar i enlighet med vad kommunfullmäktige inrättat eller upptagit medel till. Uppgifterna anges i uppgifts-, befattningsbeskrivning som antages av skolnämnden eller genom särskilda skolnämndsbeslut.⁴²

8.7 Personalutbildning

De anställda bör uppmuntras att å tjänstens vägnar delta i kurser, konferenser och seminarier som syftar till att bibehålla och utveckla yrkesskickligheten. Skolans föreståndare planerar i början av läsåret tillsammans med lärarkår och övrig personal årligen användningen av anslaget för personalutbildning. Utbildningsplanen översänds till skolnämnden för kännedom. Föreståndaren äger rätt att inom fastställt anslag besluta om deltagande i personalutbildning samt vidtaga därtill hörande åtgärder.

Föreståndarens deltagande i utbildning godkänns av skoldirektören.

8.8 Delegering av beslutanderätt.

Skolans föreståndare kan i enlighet med skolnämndens eventuella riktlinjer och utöver vad som tidigare stadgats besluta i följande frågor:

- 8.8.1 Avgör på ansökan ändringar i övrig personals fastställda semesterordningar och uttagande av resterande semesterdagar.
- 8.8.2 Äger rätt att vid behov beordra personalen till tilläggs- eller övertidsarbete.
- 8.8.3 Besluter när eventuell inarbetad tid skall uttagas i ledig tid.
- 8.8.4 Äger rätt att på begäran av läraren, i samband med skolkansliets utskrivande av tjänstgöringsintyg, bedöma lärarens arbete.
- 8.8.5 Äger rätt att avgöra ansökan om att få hyra utrymme i skolan eller hyra skolans inventarier i enlighet med kommunens anvisningar.
- 8.8.6 Äger rätt att antaga lärarkandidat till skolan.
- 8.8.7 Godkänner sjukledigheter och andra oförutsedda ledigheter samt antager vikarier för kortare tid än en termin.
- 8.8.8 Äger rätt att på ansökan bevilja tjänstledighet p.g.a enskild angelägenhet för högst 30⁴³ dagar samt antaga vikarie.

Skoldirektören kan i enlighet med skolnämndens eventuella riktlinjer besluta i följande frågor.

- 8.8.9 Besluter om tidpunkten för insättande av annonser och kungörelser samt deras utformning.
- 8.8.10 Bevilja, på föredragning av högstadiedistriktets ekonomichef, tjänstetillägg, årsförhöjningar, moderskapsledighet, faderskapsledighet, föräldraledighet och vårdledighet samt antager vikarie under dessa ledigheter.
- 8.8.11 Godkänner ansökan om skolgång i kommunens grundskola för elev som är bosatt i annan hemkommun
- 8.8.12 Utfärda intyg. Intyg med bedömning av föreståndare utfärdas av skolnämndens ordförande och skoldirektören.
- 8.8.13 Äger rätt att på ansökan bevilja föreståndaren tjänstledighet p.g.a enskild angelägenhet för högst 30⁴⁴ dagar samt antaga vikarie.

Föreståndare eller skoldirektör kan förelägga skolnämnden sina respektive ärenden för behandling. Skolnämnden kan besluta att delegera andra frågor, i enlighet med grundskolelagens § 10, som ankommer på nämnden att avgöras av skoldirektören, skolans föreståndare eller skolnämndens ordförande eller annan nämndmedlem.

Skolnämnden äger rätt att besluta att själv avgöra ovanstående frågor.

9 SKOLSKJUTS⁴⁵

9.1 Ordnandet av skolskjuts till och från skolan.

Skolnämnden ordnar och bekostar skolskjuts till och från skolan för skjutsberättigade elever samt beviljar understöd för skolskjuts och ledsagande. Kommunstyrelsen kan utfärda direktiv över hur skolnämnden skall ordna skjutsarna. Skjutsningsavtal mellan kommunen och trafikidkare må uppgöras högst för tre år åt gången.⁴⁶

9.2 Skjutsberättigad

Elev är berättigad till skolskjuts inom Hammarlands kommun från av skolnämnden fastställda uppsamlingsställen till skolan och tillbaka i följande fall:

- 9.2.1 För elever i åk 1-6 om sträckan hemmet / hemmen - skolan överstiger 2 km.
- 9.2.2 Om skolvägen är alltför farlig.
- 9.2.3 Om skolvägen är alltför ansträngande för eleven.

9.3 Uppmätning av sträcka

Den sträcka som anges i punkt 1 ovan avser den sträcka som eleven tillryggalägger mellan hemmet och skolan eller vice versa. Sträckans längd räknas enligt kortaste framkomliga väg från hemmets gårdsplan till skolans gårdsplan.

9.4 Farlig väg

Om elevens vårdnadshavare anhåller om skolskjuts med motiveringen att skolvägen är alltför farlig skall skolnämnden införskaffa en utredning i saken av Ålands landskapsstyrelse, trafikavdelningen eller annan behörig myndighet. På basen av utredningen äger skolnämnden rätt att klassificera den aktuella vägen eller sträckan som alltför farlig och anordnar skolskjuts oaktat skolskjutsgränsen 2 km.

9.5 Ansträngande skolväg

Om elevens vårdnadshavare ansöker om skolskjuts med motiveringen att skolfärden är alltför ansträngande skall vårdnadshavaren bifoga eller införskaffa ett utlåtande i saken av läkare eller skolpsykolog. På basen av utlåtandet äger skolnämnden rätt att bevilja eleven skolskjuts oaktat den angivna skolskjutsgränsen 2 km.

9.6 Tillfällig skjuts vid skada

Vid tillfälliga skador (benbrott o.dyl.) äger föreståndaren rätt att beställa skolskjuts till eleven i enlighet med den tid som anges i läkarintyg.

9.7 Skjuts till uppsamlingsplats

Om skjutsberättigad elevs sträcka från hemmet till uppsamlingsplats överstiger 1 km ordnar och bekostar skolnämnden skjuts till/från uppsamlingsplatsen eller till/från skolan.

9.8 Skjuts vid stödundervisning

Elev som är skjutsberättigad är även berättigad till skolskjuts när stödundervisning meddelas före eller efter den ordinarie skoltiden. Sådan skjuts ordnas av skolan.

9.9 Skjuts till elev- och ungdomsklubbar⁴⁷

På basen av upptagna anslag i budgeten kan skolan bekosta eller delvis bekosta transporter till elev- och ungdomsklubbar.

9.10 Skjuts för hörsel eller synskadade

Kommunen bekostar skjuts för de elever som bor i kommunen och går i skola för hörsel- eller synskadade.

9.11 Skjuts till specialklass eller träningsundervisning

Skolskjuts för elever som överförs till anpassad undervisning i specialklass eller träningsundervisning ordnas och bekostas av högstadiedistriktet.

9.12 Väntan på skolskjuts

Elev som åker skolskjuts och måste vänta i skolan mer än 15 minuter skall beredas tillfälle att få vistas i skolan under tillsyn.

9.13 Inkvartering

Kan avsedd skolskjuts inte ordnas på ett ändamålsenligt sätt skall skolnämnden efter att ha hört vårdnadshavaren ordna avgiftsfri inackordering för eleven. För inkvarterade elever ordnar skolnämnden resor mellan inkvarteringsstället och hemmet då ledighet varar minst två dagar.

9.14 Försel

Då vägen till skolan går över vatten ordnas och bekostas försel av skolnämnden även om vägen är kortare än vad som ovan föreskrivits.

9.15 Understöd för skjutsning och ledsagning

Skolnämnden kan med vårdnadshavare till elev som är skjutsberättigad överenskomma att understödja av vårdnadshavaren anordnad skjutsning och ledsagning istället för att ordna berättigad skolskjuts.

9.16 Skjuts för icke skjutsberättigade

Även icke skjutsberättigade elever kan genom överenskommelse mellan

vårdnadshavaren och trafikidkaren medfölja skolskjutsen om plats finnes i bilen och om olägenhet ej uppstår.

9.17 Skjutsning till annan kommuns skola.

Om elev från Näfsby skola på vårdnadshavarens ansökan och med skolnämndens godkännande går i annan kommuns skola anordnas och bekostas ej skolskjuts av Hammarlands kommun. Besluter skolnämnden att elevs eller klass skolgång skall förläggas till annan kommuns skola anordnar och bekostar skolnämnden skolskjuts.

9.18 Skjutsning från annan kommun.

Om elev från annan kommun på vårdnadshavarens ansökan beviljas rätt att gå i Näfsby skola anordnas och bekostas ej skolskjuts av Hammarlands kommun.

9.19 Skolskjuts till sjukhus

Skjutsning i anslutning till sjukhusvård, läkarundersökningar och tandvård samt för olycksfall som skett i skolan bekostas i regel av Ålands Hälso- och sjukvård eller av skolans försäkringar. Om inte kostnaden täcks på annat sätt erlaggs dessa av kommunen.

9.20 Övriga skoltransporter under arbetsdagen.

Övriga skoltransporter som eleverna gör under arbetsdagen ordnas av skolan och bekostas av skolnämnden, dessa är bl.a.: Skjutsning t.ex. till simhall, exkursioner, studiebesök, idrottstävlingar eller utfärder.

9.21 Övriga skolresor.

Kommunens fullmäktige kan upptaga anslag som helt eller delvis täcker kostnaderna för lägerskolor, elevutbyte inom Norden och Europa, skolresor o.dyl. Dessa resor ordnas av skolan.

9.22 Skolskjuts direktiv⁴⁸

Skolnämnden utfärdar vid behov mer detaljerade skolskjutsdirektiv och anvisningar.

9.23 Ändring.

Har behövlig skjuts eller inkvartering inte ordnats eller önskas ändring i vidtagna arrangemang må vårdnadshavare anhålla därom hos skolnämnden.

Är vårdnadshavare missnöjd med skolnämndens beslut kan besvär anföras hos kommunens styrelse i enlighet grundskolelagstiftningens bestämmelser.

10 MEDBORGARINSTITUTET

10.1 Medborgarinstitutet

Skolnämnden vidtalar eller söker lämplig person inom kommunen att fungera som kontaktperson för medborgarinstitutets verksamhet. Kontaktpersonen äger rätt att inom fastställt anslag och enligt skolnämndens anvisningar besluta om kurser inom kommunen samt uppgör förslag till budget för verksamheten. Budget äskandet skall lämnas till skolnämnden senast den 10.6 och innehålla en plan över antalet lektioner och kurser som planeras. De av kontaktpersonen beslutade kurserna meddelas skriftligen på förhand för kännedom till skolnämnden. I meddelandet skall finnas en utredning över de beräknade kostnaderna per lektion samt de totala kostnaderna.

11 SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

11.1 Försöksverksamhet

Kommunfullmäktige kan på förslag av skolnämnden besluta om att skolan skall delta i försöksverksamhet varvid nödvändiga avvikelser får göras från bestämmelserna i denna stadga.

11.2 Ändringar i grundskolelag och förordning

Om de i denna stadga nämnda paragraferna ur grundskolelag och förordning ändras, förändras bestämmelserna i denna stadga i motsvarande grad.

11.3 Ändringar i stadgan

Kommunfullmäktige beslutar, på framställning av skolnämnden, om ändringar i denna stadga.

11.4 Övergångsstadgande

Skolnämnden är berättigad att besluta om särskilda övergångsstadganden under de följande två läsåren, 1996/1997 - 1997/1998.

12 IKRAFTTRÄDANDE

12.1 I kraftträdande och stadgor som upphävs.

Denna skolstadga träder i kraft fr.o.m 1.1.1997 förutom stadgandena om skolskjuts i kapitel 9 som träder i kraft den 1.8.1997.

Genom denna stadga upphävs den av kommunfullmäktige den 27.9.1990 antagna skolstadgan förutom bestämmelserna som berör skolskjuts, §§ 35 - 55.

SAKREGISTER

allmänundervisningen	4
annan hemkommun	14
anpassad undervisning	1, 2, 16
anslag	4, 12, 13, 16-18
ansträngande skolväg	15
arbetsplaner	9
avlöning	3, 13
avtalsenliga fortbildningen	6
befattningar	13
behörighet	10
bokföring	10
budget	4, 8, 11, 18
budgetförslag	11
delegering	13
den gemensamma specialundervisningen	6
distrikt	1, 3
ekonomichef	9, 14
ekonomin	10
ekonomiska förvaltningen	10
elevassistent	13
elevassistenter	13
elever	1-6, 9, 11, 13-16
elevutbyte inom nordn	17
engelska språket	4
ersättande fortbildning	6
ersättare	7, 8
expeditioner	9
faderskapsledighet	14
farlig väg	15
finska	4
franska	4
frivilliga språk	4
förbundskansliet	6, 10, 11
förbundsstyrelsen	5, 6
föredragning	9, 14
föredragningslista	8
föreståndare	3-5, 9, 11, 13, 14
försel	16
försöksverksamhet	18
förvaltningen	7, 10
gemensam tjänst	5
gemensam ämneslärare	5
gemensamma skolskjutsar	7
gemensamt speciallärmöte	6
grundskolan	1, 1, 3, 7, 8, 12
grundskoleförordningen	4, 6
grundskolelagstiftningen	6, 7
gårdspan	15
handikappade elever	13
hemmen	11, 12, 15

högstadieskolan	1, 3, 5, 6, 10
högstadieskola	1, 2
högstadiundervisningen	1
ikraftträdande	18
inackordering	16
information	3, 7, 11
inkvartering	16, 17
inkvarteringsstället	16
inskrivningen	2, 3
intagning	1, 9
inventarier	14
jävig	9
kallelse	7, 8, 11
kassaförvaltning	10
klasslärare	2, 6
kommunalförbundet	1, 6, 10
kommunalt språkprogram	4
kommundirektören	8
kommunen	1-4, 6-8, 10, 14, 16-18
kommunens fullmäktige	17
kommunstyrelsen	8-10, 14
kommunstyrelsens ordförande	8
kommunstyrelsens representant	8
kurser	13, 18
Kyrkby högstadieskola	1, 2
landskapsandel	13
landskapsstyrelsen	2-4, 7, 10, 13
ledsagande	14
lågstadieskola	1, 2
läkarintyg	2, 13, 15
lärarkandidat	14
lärarkår	13
lärarna	4, 5, 7
lärarnas arbete	5
lärarnas avtalsenliga fortbildning	6
lärartjänster	12
läromedelscentral	10
läroplanen	2, 7, 12
läropliktigt barn	2
läsår	3-5
medborgarinstitutet	17
medlemmar	7-9
medlemskommunerna	3, 5, 10
moderskapsledighet	14
möteskallelse	8
ordförande	8, 9, 14
ordförandens redogörelse	9
ordinarie	1, 5, 16
ordinarie undervisningen	1
personalutbildning	13
personlig ersättare	7
protokoll	9, 11
protokollsutdrag	9

redovisning	10
rekvisition	10
rösträtt	7
sakkunnig	7
samarbete	3, 5, 10-12
sammanträden	7, 8
samordnad specialundervisning	1, 6
samplaneringsmöten	6
semesterdagar	13
semesterordningar	8, 13
seminarier	13
sjukhus	2, 17
sjukhusundervisning	2
sjukledigheter	14
skjuts för hörsel eller synskadade	16
skjuts för icke skjutsberättigade	16
skjuts till elev- och ungdomsklubbar	16
skjuts till specialklass eller träningsundervisning	16
skjuts till uppsamlingsplats	15
skjuts vid stödundervisning	15
skjutsberättigad	15, 16
skjutsning från annan kommun	17
skjutsning i anslutning till sjukhusvård	17
skjutsning till annan kommuns skola	16
skolan	1-5, 7-12, 14-18
skoldirektör	14
skolföreståndaren	3, 4, 7, 9, 11-13
skolgång	3, 14, 17
skolhälsovård	10
skolkansliet	3, 8
skolnämnden	1-5, 7-9, 11-18
skolpsykolog	3, 10, 15
skolskjuts	3, 8, 14-18
skolstadgan	3, 18
skolutveckling	3, 7
specialklass	2, 6, 16
speciallärare	5, 6
specialundervisning	1, 6
stipendier	12
stödundervisning	4, 15, 16
svårigheter	1
syn eller hörselskadade	2
Södra Åland	5, 7
Södra Ålands högstadiedistrikt	1, 3, 5, 6, 10
tillfällig specialundervisning	6
tilläggs- eller övertidsarbete	13
tilläggsstimmar	6
timlärare	12
timresursen	4, 6
tjänsteinnehavare	10
tjänster	13
tjänstetillägg	14
tjänstgöring	5

tjänstgöringsintyg	9, 13
trafikavdelningen	15
trafikidkare	14
träningsundervisning	1, 2, 16
understöd för skjutsning och ledsagning	16
uppgifts-, befattningsbeskrivning	13
uppsamlingsställen	15
utanför skoltid	6
utbetalning	10
utbildningsprogram	3, 7, 8
utrymme	14
utveckling	7
utvärdering	7, 12
vakant	5
verksamhets- och ekonomiplan	8
verksamhetsberättelse	8
viceordföranden	8
vårdnadshavaren	2, 3, 5, 12, 15, 16
vårterminen	4
väntan på skolskjuts	16
yttranderätt	7
årskurser	1, 4, 5
ämneskompetens	5
ämneslärare	5, 7
ändringar i stadgan	18
ärenden	8-10, 14
överföring till träningsundervisning	2
övergångsstadgande	18

KOMMENTARER OCH SLUTNOTER

1. Nytt stadgande.
2. Benämningen har ändrats i enlighet med grundskolelagen.
3. Träningsundervisning har medtagits. Det är möjligt för skolnämnden att föra över elev från träningsundervisning till anpassad undervisning eller vanlig undervisning.
4. Momentet har uppdelats i två. Tidigare lydelse var enligt följande:

"Elev i årskurs 1 - 6 som är i behov av anpassad undervisning överförs till denna i första hand inom den vanliga klassens ram. Eleven kan överföras till undervisning enligt anpassad läroplan i ett eller flera läroämnen. I andrahand överförs elev till anpassad undervisning i specialklass som kan bestå av elever från såväl låg-, mellan- och högstadiet. Vid tillräckligt elevantal kan en skild undervisnings grupp för elever i åk 1-6 inrättas"
5. Innan ett barn överförs till träningsundervisning har barnet i regel en av läkare utfärdad diagnos.
6. Ordet "Kan" har bortlämnats eftersom det nu är bestämt att träningsundervisningen är förlagd till Kyrkby högstadieskola.
7. Skolan skall av sin timresurs hålla en reserv för sjukhusundervisning. En elev som är långvarigt sjuk i sitt hem kan även få undervisning av skolan om vårdnadshavaren så önskar.
8. Enligt tidigare grundskollag ansvarade landskapsstyrelsen för undervisningen av syn- och hörselskadade. Undervisningen ordnas i första hand i kommunens skola. Elevens klassrum utrustas med tekniska hjälpmedel och vid behov anställs speciellt utbildade personer för att bistå lärare. I andra hand bekostar kommunen utbildning i specialskolor.
9. Grundskolelagen förutsätter att kommunen är ansvarig. Tidigare utsåg landskapsstyrelsen examinator.
10. Tidigare bestämmelser om skolgång i främmande kommun har inte funnits i tidigare skolstadgor, förutom stadganden om skolskjuts.

Nu gällande grundskolelag, ÅFS nr 18/1995 anger i § 24 följande bestämmelser som berör elevens ort för skolgången:

"En elev har rätt att gå i en grundskola tills vars distrikt eleven hör.

Utan hinder av i 1 momentet kan skolnämnden:

1. På ansökan av vårdnadshavaren bevilja en elev rätt att gå i skola i ett annat skoldistrikt i hemkommunen eller i en annan kommun.

2. Av särskild orsak bestämma att en elev temporärt under ett eller flera läsår skall gå i någon annan av kommunens grundskolor än i den till vars distrikt eleven hör,

3. Bestämma att en viss del av undervisningen i en skola ordnas i en skola i ett annat skoldistrikt i hemkommunen eller i en annan kommun samt

4. bestämma att en elev skall gå i en skola i en annan kommun."

Den tidigare gällande grundskollagen hade följande lydelse:
"Föreligger godtagbara skäl har eleven rätt att gå i skola inom annat distrikt än sitt eget om detta inte medför någon ändring i antalet basgrupper i elevens eget distrikt eller i det andra distriktet."

I kulturutskottets betänkande nr 3, fr nr 15, grundskolelag för landskapet Åland antecknas bl a följande: *"24 § Utskottet föreslår en ändring av 2 mom så att det i lagen sägs att skolnämnden av särskilda skäl kan besluta att elev skall gå i annan skola än i den till vars distrikt eleven hör. Bestämmelser om när särskilda skäl skall anses föreligga bör enligt utskottets mening intas i landskapsförordning."*

I de fall att beslut om att elev skall gå i skola i annan kommun än elevens hemkommun bör en överenskommelse mellan berörda kommuner givetvis föreligga."

I grundskoleförordning för landskapet Åland nr 95 föreskrivs i § 16 följande: *"Rätt enligt 24§ 1 mom 1 punkt grundskolelagen att gå i skola i ett annat skoldistrikt kan beviljas om detta inte medför väsentliga organisatoriska och ekonomiska konsekvenser för någon av skolorna och skolnämnden i den kommun där skolan eleven vill gå i, om det inte är hemkommunen, gett sitt samtycke."*

11. Sådana grunder kan exempelvis vara att elevens eller föräldrarnas relationer till skolan har slutat att fungera.
12. Bestämmelser av speciell principiell eller ekonomisk betydelse är medtaget i skolstadgan. Även bestämmelser som skall uppgöras i samarbete med medlemskommunerna i Södra Ålands högstadiedistrikt med beaktande av elevernas kommande högstadieundervisning finns medtagna i skolstadgan. Övrigt som berör kommunens egen grundskolundervisning och som är av mer bestående karaktär kan medtagas i kommunens utbildningsprogram.
13. Utbildningsprogrammet är sålunda frivilligt för skolnämnden att uppgöra.
14. Även enligt den tidigare grundskollagstiftningen uppgjorde skolföreståndaren förslag till en årlig arbetsplan och ett lärarregister. Arbetsplanen var även under den tidigare

lagstiftningen fri från yttre former. Lärarregistret uppgjordes på fastställda formulär. I regel, även om undantag fanns, uppgjordes dock arbetsplanen utgående från ett tidigare formulär. Planen lästes huvudsakligen av skolkansliet och sändes vidare till utbildningsavdelningen. Behandlingen i skolnämnden ägde rum efter skolstarten varvid nämndens handlingsutrymme var synnerligen begränsat. En del skolor uppgjorde dock en arbetsplan innehållande en utförlig beskrivning av verksamheten med angivande av vilka särskilda mål som skulle uppfyllas under året. En sådan plan väckte ett större intresse i skolnämnd och hem och skolaföreningen. Ett gemensamt drag var dock att arbetsplanerna inlämnades i ett så sent skede, när läsåret var färdigt planerat, att någon diskussion av betydelse inte kunde föras i skolnämnden. Arbetsplanerna antecknades oftast, utan diskussion, för kännedom. Orsaken till att arbetsplanerna inlämnades i ett så sent skede var att även organisatoriska delar, specifika för det aktuella läsåret, skulle finnas med vid inlämnandet.

I förslaget till ny skolstadga har lärarregistret och arbetsplanen uppdelats i två delar; En specifik organisatorisk del och en textdel som inte är beroende av organisatoriska frågor.

Den organisatoriska delen har till syfte att ge information till kommunkansliet för lärares avlöning och till skolkansliet för kontroll av att gällande bestämmelser följes samt till landskapsstyrelsen för erhållande av statistiska uppgifter. Denna del inlämnas bäst i efterhand, när slutliga uppgifter föreligger.

Däremot är det väsentligt att skolnämnden i ett tidigt skede får del av skolans förslag till hur verksamheten skall bedrivas så att nämnden kan ta ansvar för detta eller besluta om annan inriktning. Om arbetsplanerna inlämnas senast den 10.4 hinner skolnämnden att grundligt behandla denna och skolan har möjlighet att ändra sin inriktning enligt skolnämndens beslut.

De ändrade rutinerna innebär att skolföreståndaren under läsåret augusti - april kontinuerligt arbetar med sitt kollegium i strategiska frågor som i sin tur kan leda till ett ökat engagemang och ökad utvecklingsvilja.

15. Stadgandet innebär att den organisatoriska delen av arbetsplanerna kommer att behandlas i efterhand av skolnämnden. Om dock skolnämnden haft tillfälle att ta ställning till skolans mål i textdelen kan verkställandet och organiseringen av detta i princip beslutas av skolans föreståndare. För budgetanslagen skall dock skolorna, om möjligt, inkomma med uppgifter (kan vara preliminära) över lärarnas arbetsmängd till skolkansliet i samband med budgetens uppgörande
16. Skoldirektören och skolföreståndaren kan komma överens om en annan tidpunkt är lämpligare.

17. I allmänt har skolnämnderna inte beslutat om fördelningen av timresursen. I några fall har det dock kunnat konstaterats att timmarna har fördelats mer med tanke på lärares anställningsvillkor än elevernas behov av undervisning.
18. Det kan finnas så besvärliga omständigheter att det är motiverat att utöka skolans timresurs. Skolan bör dock ha en sådan planering att detta kan beaktas i den budget som kostnaderna kommer att belasta.
19. Nu gällande stadgande om språkundervisningen har följande lydelse:
- "Engelska språket är obligatoriskt undervisningsämne från årskurs 3. Finska språket är valbart undervisningsämne från årskurs 5.*
- Elever som inte väljer finska skall under motsvarande tid läsa svenska, engelska eller matematik i befintliga eller särskilda undervisningsgrupper."*
20. För ett väl genomfört språkprogram krävs en tillräckligt lång tid för förberedelser. Lärare i språk som tidigare inte varit vana att undervisa elever på lågstadiet bör få en fortbildning i detta, vidare krävs att kommunerna har upptagit anslag för de tilläggskostnader, ca 5000 mk/språk/årskurs som tillkommer vid ett utvidgat språkprogram. Språkprogrammets behandling i kommunen kräver dessutom relativt lång tid. Programmet skall behandlas av hem o skolaföreningen, skolnämnden, kommunsstyrelsen och kommunfullmäktige. Hänvisande till förenämnda skäl föreslås att kommunen behåller nu gällande språkprogram ännu ett läsår.
21. I den tidigare stadgan var slutdatumet 30.4. Behovet av att tidigare lägga planeringen har gjort att tidpunkten framflyttats en månad.
22. Stadgandet stärker den lokala skolans rätt att själv ordna sin undervisning när gemensam tjänst blir vakant.
23. Hela kapitlet om specialundervisning är beroende av likalydande beslut i samtliga kommuner och högstadiedistriktet.
24. En ny paragraf hänvisning till den nya grundskoleförordningen.
25. Tidigare lydelse var enligt följande:
- "Den gemensamma specialundervisningen består av tillfällig specialundervisning för Kyrkby högstadieskolas elever och åtminstone en specialklass för anpassad specialundervisning. Utgående från kommunens procentuella andel av distriktets timantal överför kommunen tillräckligt med specialundervisningstimmar till den gemensamma specialundervisningen"*

I den nya stadganden har det, utgående från behoven, fastslagits att den gemensamma specialundervisningen består

av två (2) specialklasser och en tjänst i samordnad specialundervisning.

26. I den tidigare grundskolelagstiftningen förutsattes att förbundsstyrelsen årligen skulle ansöka om tilläggstimmar. Den nya grundskolelagen föreskriver att timresursen för träningsundervisningen är kalkylerad enligt fem veckotimmar per elev. Om behov föreligger av ytterligare undervisningstimmar ansvarar förbundsstyrelsen för detta.
27. I regel en gång per månad träffas rektor, skolföreståndare och skoldirektören i SÅHD till gemensamma möten, s.k. distriktsmöten.
28. Nytt stadgande. Eftersom kommunernas frihet att välja språkprogram begränsas av högstadiedistriktets är det nödvändigt att samarbeta om språkundervisningen.
29. Nytt stadgande. När kommunerna får avge utlåtanden över nya lagar och förordningar samt läroplan inom grundskoleväsendet är det till fördel om Södra Åland kan agera så enhälligt som möjligt.
30. Lärarvikariatetjänsten indrogs 1992. Eftersom behovet kvarstår kan det, beroende på den ekonomiska utvecklingen, finnas skäl att hålla stadgandet kvar.
31. Tidigare stadganden har anpassats till nya grundskolelagen. Skolföreståndarens närvaro vid nämndens sammanträden har garanterats i förslaget till skolstadga. Skolföreståndaren tillför nämnden aktuell information samt informera lärare och personal om innehållet i nämndens möten. Däremot har stadgandena om lärar- och personalrepresentation bortlämnats eftersom det är tillräckligt med att skolföreståndaren deltar. I kommunens övriga nämnder finns inte heller personalrepresentanter med.

Tidigare lydelse var:

"Kommunens skolnämnd omfattar sammanlagt åtta (8) medlemmar av vilka en skall tillhöra lärarkåren och en lärarkåren eller den övriga personalen vid skolan. För varje medlem i skolnämnden utses en personlig ersättare.

Skolnämnden äger rätt att kalla sakkunniga vilka har yttranderätt men inte rösträtt. Därtill kan fullmäktige utse sakkunniga till adjungerade medlemmar, vilka har yttranderätt men inte rösträtt. Om ingen av skolans lärare är valbar som medlem i skolnämnden utser fullmäktige en av lärarna som adjungerad medlem med yttranderätt.

Företrädare för landskapsstyrelsen har rätt att närvara och yttra sig vid skolnämnds möte.

Landskapsstyrelsens företrädare kan meddela att han önskar delta i sammanträde och erhåller inte regelbundet kallelse till nämndens möte."

32. Prioriteringsordningen har ändrats med tonvikt på måluppfyllelse, utveckling och utvärdering.

Tidigare stadganden hade följande lydelse:

"Skolnämnden leder och övervakar skolväsendet, följer skolans undervisning och övriga verksamhet samt verkar för skolväsendets utveckling enligt 11 § grundskollagen och 4 § grundskolförordningen."

Ändringen är motiverad av att kommunen fått ett betydligt större ansvar för grundskolan.

33. Stadgandet har anpassats till att kommunen får betydligt mer bestämmanderätt. Kommunens ledning; kommunstyrelsens ordförande, kommundirektören får nu automatiskt tillgång till det material som sänds till skolnämndens medlemmar.
34. I vissa akuta situationer kan skolnämnden sammankallas med ett så kort varsel att föredragningslistan utdelas först på sammanträdet.
35. Om skolnämndsmedlem är förhindrad att själv meddela sin ersättare ombesörjer skolkansliet detta. Om även ersättaren är förhindrad att deltaga meddelas skolnämndens ordförande om detta.
36. I grundskolförordningens 17 § stadgas följande:
Disciplinära åtgärder mot en elev
Följande disciplinära åtgärder kan vidtas mot en elev:
1) läraren kan visa ut en elev ur klassen för högst den del som återstår av lektionen, om eleven stör undervisningen,
2) läraren eller skolans föreståndare eller rektor kan ge en elev kvarsittning under högst två timmar, om eleven uppför sig olämpligt, samt
3) skolans föreståndare eller rektor kan ge eleven en skriftlig varning, om eleven inte låter rätta sig av de åtgärder som avses i 1 och 2 p.
Innan disciplinära åtgärder som avses i 1 mom. 2 och 3 p. vidtas mot en elev skall skolans föreståndare eller rektor tillsammans med eleven och de lärare som berörs utrett orsaken till att eleven inte uppfyllt sina skyldigheter enligt 25 § 1 mom. grundskolelagen.
Skolan skall föra ett register över disciplinära åtgärder som vidtagits mot skolans elever.

37. Beteckningen har ändrats

38. Tidigare lydelse var i sin helhet enligt följande:

Skolpsykolog och läromedelscentral.

"Fördelningen av kostnaderna för skolpsykologen regleras genom avtal mellan kommunerna och landskapsstyrelsen. Skolpsykologens arbete i Södra Ålands Högstadiestrikts skolor organiseras i samarbete med föreståndarna, högstadieskolans rektor och skolpsykologen."

Kommunen deltar i upprätthållandet av landskapets läromedelscentral. Villkoren fastställs genom avtal mellan kommunen och landskapsstyrelsen."

Fr.o.m 1.8.1995 överförs skolpsykologverksamheten från landskapsstyrelsen till kommunalförbunden SÅHD och NÅHD. SÅHD och NÅHD har ingått ett avtal som reglerar bl.a tids- och kostnadsfördelning.

39. Tidigare var fatalietiden 15.9. Kommunerna, så gott som samtliga, önskar få in sitt budgetförslag inom augusti månad. Kansliets budgetberedning kan sålunda pågå under tiden juni - 10 augusti varefter samtliga fem skolnämnder behandlar budgetförslaget.
40. Tidigare stadgande hade följande lydelse:
"Skolnämnden är berättigad att i enlighet med grundskolförordningens 30 och 38 §§ anställa erforderligt antal lärare och timlärare som berättigar till landskapsbidrag."
Formuleringen har ändrats p.g.a av att ett nytt landskapsandelssystem som bygger på kalkylerade kostnader samt de nya stadgandena i grundskolelagen.
41. Tidigare lydelse var enligt följande.
"Enligt GrskF 62 § kan skolgångsbiträden anlitas för att biträda handikappade elever. Skolnämnden äger rätt att ansöka till landskapsstyrelsen om landskapsandel för avlöning av erforderligt antal skolgångsbiträden samt anställa sådan för så lång tid som landskapsandel erläggs."
Det särskilda bidraget för avlöning av skolgångsbiträde har upphört och ingår i kommunens landskapsandel för grundskoleväsendet. Skolgångsbiträde, som enligt nu gällande grundskolelag benämns elevassistent, anställs på basen av läkarutlåtande.
42. Tidigare fanns även "instruktion" medtagen. Instruktion förutsätter en behandling och beslut i kommunfullmäktige. En mer anpassad besluts nivå är att ge skolnämnden denna uppgift.
43. Tidigare var gränsen 7 dagar
44. Tidigare var gränsen 14 dagar.
45. Stadgandena om skolskjuts är i stort sett oförändrade i jfr. Med nu gällande stadga. Bestämmelserna, som är relativt detaljerade, har visat sig fungera bra.
46. Sista meningen, som nu är bortlämnad, hade följande lydelse:
"Flerårigt avtal fastställs av kommunens styrelse."

Stadgandet är bortlämnat för att undvika onödig handläggning. Med stöd av följande stadgande som finns i bestämmelsen kan ändock kommunstyrelsen komma med motsvarande stadganden:
"Kommunstyrelsen kan utfärda direktiv över hur skolnämnden skall ordna skjutsarna."

47. Tidigare lydelse var:

"På beslut av kommunfullmäktige kan kommunen bekosta eller delvis bekosta transporter till elev- och ungdomsklubbar."

48. Ett nytt stadgande. En del skolnämnder har redan utarbetat särskilda skolskjutsanvisningar.